

En skitse af
Malcolm Head.
Tegning: Kurt Servé

Øen i Nord-atlanten

Naturen
netop nu

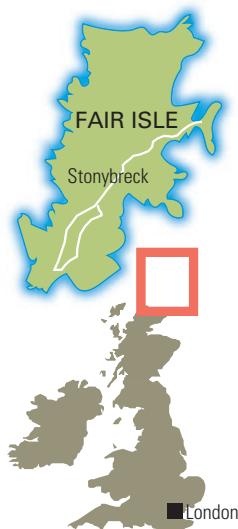
Kurt Servé,
kurt@serve.nu

Tag med Kurt Servé en tur ud i Nordatlanten til Fair Isle og mærk roen og øens natur og mød de kreative beboere.

Jeg sagtner farten i bilen. Forude kommer en mand gående i vejsiden med sin hund i snor. Bagved ham øjner jeg en kat. Jeg viger ud og kører forsigtigt forbi. Jo, katten ser ud til at være med ude og gå en tur. I bakspejlet kan jeg følge dem lidt. Så dukker nogle tanker ud af glemslen. Et øjeblik er jeg tilbage ved Sam på Fair Isle.

Da jeg kommer hjem, sætter jeg mig og lader tankerne spadserere derudad. Det er det, denne artikel skal handle om. Så værsgo at følge med et øjeblik.

Jeg skæver hen over skulderen på piloten. Langt ude kan jeg få øje på noget land. Nedenunder er der hvidt skum, der lyser op. Nedenunder er Nordatlanten mellem Orkney-øerne og Shetlands-øerne. Det lille seks-personers fly hopper og slingrer. Vejret er barskt og hårdt på denne del af kloden. Men i dag lykkes det at komme af sted. De sidste to dage har

Kort: Gert Ejton

jeg ventet på klarmelding til at flyve til Fair Isle.

Så lægger flyet klar til landing. Det styrer lige ind mod klippevæggen. En strækning med græs dukker op forude. Hjulene rammer jorden, flyet bremser voldsomt, og så er jeg på Fair Isle. Brandbilen står uden for et lille skur. På masten, der skal vise vindret-

ningen, hænger en indkøbspose. Der står nogle få mennesker og skutter sig. Jeg er ude på kanten af verden.

Mens jeg går fra flyet, når jeg lige at hilse på min vært, der skal af sted med flyet. Jeg har fået lov at bo i hendes lille farm de næste 10 dage, hvis jeg til gengæld vil passe hendes hyrdehund og et par katte. Jeg får et lift af en af de halvt hundrede beboere, der er her på øen. Jeg bliver sat af uden for den lille farm. Får rygsækken slæbt ud og lukker døren op. Her låser man ikke! Lige foran mig står Sam med logrende hale. Han bor her i den lille forstue. Vi bliver straks gode venner.

Snart er jeg klar til at komme ud og opleve naturen. Jeg pakker mig godt ind, tager kikkerten om halsen og skitsebogen i lommen. Sam er der straks. Han står med logrende hale og ser op på mig. Det er ikke normalt at gå tur med en hyrdehund. Men! Kom så Sam.

Som du kan se på billedet, er der også to katte, der går med. Det var jo det, der satte

En stenpikker på stranden. Foto: Kurt Servé.

mine tanker i gang. Den røde kalder jeg for Barbarossa efter en rødskægget kejser. Jeg sætter kursen sydover mod "South Harbour". I det hvide hus, du lige kan ane, bor John Best. John Best er billedkunstner. Snart drejer jeg op over og klatrer til vejrs mod Malcom Heads. Pustende og stønnende når jeg frem til klippekanten. Jeg er nu ret højt oppe. Sikken en udsigt. Noget af det smukkeste og mest dramatiske, jeg har set på mine rejser. Jeg sætter mig ned, og Sam lægger sig ved siden af mig.

Nedenunder buldrer havet mod kysten, lidt gus driver op over kanten. Jeg kan hø-

rer en masse fuglestemmer. Det er især ridernes mjaven, der trænger igennem. En kjo-ve sejler hen over hovedet på mig. Lidt ude til højre står en strandskade. Og hvad er så det? Jeg er havnet i lundeland. Nu, hvor der er blevet ro, så dukker de op af deres redehuller. Så står der lige en og kigger et par me-

ter henne. Sam skæver, men bliver liggende. Lunderne har jeg efterhånden mødt mange steder. Sidste gang var ude ved kysten i Wales og ved Bempton Cliffs i Østengland.

Jeg kom her flere gange og fik lavet mange skitser. Hjemme er de blevet omsat i større malerier.

Da jeg gik hjemad, passerede jeg en platform med mælkejunger - store og små. Der var sat en seddel op, hvor der stod: "Koen har ikke givet ret meget mælk i dag, så mælken er rationeret". Sådan!

FRA ARTIKLEN

Vejstrup Ådal er nærmest en urskov med døde og væltede træer, store sten og hule brinker i rivende strømløb og stejle, lerfattede skrænter. Foto: Carsten Hunding

Vild, våd og voldsom

Carsten Hunding,
biolog, cand. scient.

kilometer slynger Vejstrup Ådal sig i et smalt bælte ud til kysten. Ovenfor trænger dyrkede marker og enge sig helt frem til skræntens kant.

Fra de små veje kan man tydeligt følge åens forløb som en slange af nøgne trækroners vintersorte silhuetter. Faktisk er de fleste elle- og asketræer, der står på deres rødder nede i dalbunden. De er altså mere end 30 meter.

Hernede i ådalen er vi i en fugtig jungle. Et vildnis, hvor vandet klukker over sten og rødder og sætter takten for, hvad vi kan tænke og føle. De stejle skrænter trykker vand ud af jorden, så den giver sig til at flyde, mens vandet selv skaber små deltaer hen over stien.

Pløre og ælte

Netop denne vinter, hvor det bare regner og regner, er her særligt spændende. Her er så pløret og æltet, at det er en fornøjelse at traske af sted. Som en ekstra bonus er det ufarligt, fordi man ikke bliver kørt ned af egensindige mountainbikere. Det er nemlig forbudt at benytte mountainbike på denne sti, der er en del af Øhavsstien.

Så lige nu er vilde, våde og voldsomme Vejstrup Å det ideelle udflugtsmål, især for familier med børn. Her får I en uforglemmelig oplevelse af den u(be)rørte natur, man taler så meget om, men som synes så svær at realisere.

Slip ungerne løs og lad dem sjappe i pytter og trampe i pløre. Gummistøvlerne bliver nemlig rene igen, når I vader gennem det lave vand til øen med spejderhytten, på vejen tilbage til p-pladsen.

Prøv noget nyt. Dyk ned i Vejstrup Ådal.

Begynd, hvor Vejstrup Å løber under landevejen mellem Skårup og Vejstrup. Parker på p-pladsen ved spejdergruppen Pionerernes depothytte. Følg stien langs landevejen ned til åen, og se vandet fosse lystigt gennem porten af kampesten under landevejen.

Allerede nu er alt forandret. Den friske brusen af åens hastigt strømmende vand har afløst støjen fra bilernes dæk mod asfalten. Over dit hoved lukker trækronerne sig, selv her om vinteren, hvor de står uden blade. Kun en svag vind rører sig. Du er havnet i en særlig verden, der kun findes få steder i Danmark.

Slugt med stejle sider

Her er langt ned. Det dybe spor blev trukket af rivende strømme fra istidens sidste isklumper, efterladt længe inde i landet. Herfra rasede smeltevand mod havet, skar sig dybt ned i landskabet og skabte stejle skrænter. Flere steder rejser de sig 25 meter over dalbunden.

Sådan et sted er det svært at pløje og høste. Derfor har Vejstrup Å fået lov til at være i fred for vores geskæftige pilfingre. En sjælden gave.

De sidste tre af sine i alt 17

Hyrdehunden Sam, katten Barbarossa og en ikke-navngivet kat på spadseretur på vejen mod South Harbour. Foto: Kurt Servé.

På vej tilbage passerer jeg huset ved "Havnen". Da jeg er ud for, kommer en mand ud og hilser. "Hello. You are the Dane staying in Kathleens house".

Det blev til den første snak med John. Han var meget interesseret i, hvordan jeg arbejdede. Selv var han aktiv kunstner og udstillede på Shetlandsøerne.

Sam og jeg slog lige et smut ned ved South Harbour og kiggede på sælerne. De lå og dovnede tæt på kysten. Inde på land havde en flok stenvendere travlt. Alt er så uforstyrret her. Da jeg gik hjemad, passede jeg en platform med mælkejunger - store og små. Der var sat en seddel op, hvor der stod: "Koen har ikke givet ret meget mælk i dag,

så mælken er rationeret". Sådan!

Næste dag skulle jeg til "købmanden" for at proviantere. Jeg besluttede at have Sam i snor. Da jeg passede et lille hus på vejen, kom en mand ud og hilste på mig og Sam. "Hej Sam, sagde han." Ja, hundene tæller med i sådan lille samfund. Lidt efter sad jeg i et lille hyggeligt køkken sammen med hans kone og drak en kop kaffe og hørte om øen og dens natur og mennesker. Manden lavede spinderokker, som blev "eksporteret" ud i verden.

Lige overfor, hvor jeg boede, lå et hus, der rummede en anden håndværker. Ham hilste jeg på en anden dag. Hvad lavede han så? Jo han var violinbygger og lavede specielle

Lunden. Foto: Kurt Servé.

fine violiner til de store orkestre ude i verden. Ja, endnu har de fred og ro herude. En tur til fastlandet er en beslutning, der afhænger af vejret. Der kan gå dage, hvor det er umuligt. Det kræver ro i sindet at bo herude. Men altså også ro til at være kreativ.

Nå. Men jeg var på vej til købmanden. Der var såmænd ikke så langt. Huse- ne ligger ret samlet her. Sam blev bundet udenfor. Da jeg kom ind, blev jeg hilst med "Nå, Sam er med i dag". Dejligt. De vidste godt, hvem jeg var. En lille hyggelig butik med det mest nødvendige. Da jeg skulle betale, bad jeg om nogle frimærker. Jamen så måtte jeg lige betale og bagefter gå til en anden disk i lokalet. Denne disk var så

postkontoret. Hvor kan alt være enkelt og overskueligt.

Da jeg kom ud, gik jeg en anden vej tilbage. Jeg passede andre små farmhuse. Flere store vinduer - fra gulv til loft - vendte ud mod solsidet. Indenfor stod flotte tomatplanter. Ja. Sådan er den sag klar. Mange havde også små drivhuse.

Efter 10 dage, der fylder så meget i min hukommelse og sind, måtte jeg af sted igen. Jeg fik tårer i øjnene, da jeg sagde farvel til Sam. Heldigvis nåede jeg at komme til Fair Isle og passe ham endnu en gang, inden han døde.

Mine rejser har lært mig at se livet fra kanten af verden med et åbent sind og viden om at være. Det er jo det, det drejer sig om.